

УДК 528.04

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СФЕРИ ТОПОГРАФО-ГЕОДЕЗИЧНОЇ ТА КАРТОГРАФІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

О. Малюк

Департамент топографо-геодезичної та картографічної діяльності Держгеокадастру

Основним пріоритетним напрямом розвитку сфери топографо-геодезичної та картографічної діяльності сьогодні є формування національних геоінформаційних ресурсів, що полягає у створенні, оновленні, обробленні, зберіганні, використанні топографо-геодезичної та картографічної продукції (інформації, матеріалів, даних) широким колом користувачів, за безпосереднього управління цими процесами спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади.

З цією метою **Держгеокадастр:**

розробив низку проектів нормативно-правових актів, а саме:

проект Закону України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних», який сьогодні проходить процедуру погодження зацікавленими центральними органами виконавчої влади. *Мета зазначеного закону: встановлення правових основ створення, функціонування та розвитку національної інфраструктури геопросторових даних, спрямованої на забезпечення ефективного прийняття управлінських рішень органами державної влади та місцевого самоврядування, задоволення потреб суспільства у всіх видах географічної інформації, інтегрування України у європейську та глобальну інфраструктуру геопросторових даних;*

ініціативний законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність». *Розробляється з метою відповідності до чинного законодавства та узгодження положень статей закону між собою, саморегулювання у сфері топографо-геодезичної та картографічної діяльності на законодавчому рівні, підвищення якості та дієвості держгеонагляду тощо;*

проект наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження уніфікованої форми Акта, що складається за результатами проведення планової (позапланової) перевірки щодо додержання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері топографо-геодезичної та картографічної діяльності»;

заплановано розробити у 2017 р.:

проекти постанов Кабінету Міністрів України:

«Про внесення змін до Порядку охорони геодезичних пунктів»;

«Про затвердження Порядку ведення обліку, реєстрації та проведення експертизи топографо-геодезичних і картографічних робіт»;

проекти наказів Мінагрополітики:

«Про внесення змін до вимог технічного і технологічного забезпечення виконавців топографо-геодезичних і картографічних робіт»;

«Про затвердження Порядку контролю і приймання топографо-геодезичних і картографічних робіт та їх результатів»;

«Про затвердження порядку створення та оновлення топографічних планів масштабів 1:5 000, 1:2 000, 1:1 000 та 1:500»;

тощо.

Держгеокадастр підготував, а Мінагрополітики видав наказ від 02.12.2016 р. № 509 «Про затвердження Порядку використання Державної геодезичної референцної системи координат УСК-2000 при здійсненні робіт із землеустрою» (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 19 грудня 2016 року за № 1646/29776).

здійснюються відповідні заходи, а саме:

продовжується реалізація проекту міжнародної технічної допомоги «Створення Національної інфраструктури геопросторових даних в Україні» з Японським агентством міжнародного співробітництва (JICA) (ресстраційна картка Мінекономрозвитку № 3368). Проект передбачає створення прототипу Національної інфраструктури геопросторових даних, в який входимуть десятки інформаційних нашарувань на єдиній геодезичній та картографічній основі з можливістю швидкого доступу до інформації через єдиний веб-портал. Проект розрахований на два роки і реалізується на пілотній території, на якій розміщені м. Вінниця та Вінницький район (термін завершення – кінець 2017 р.);

для подальшого розвитку національної системи відліку представники Держгеокадастру ведуть переговори з представниками Картографічної служби Норвегії та з Головним управлінням геодезії, картографії Республіки Польща щодо поставки Україні на безоплатній основі референцних станцій для створення Української перманентної мережі глобальних навігаційних супутникових систем (УПМ ГНСС). Зазначені референцні станції будуть поставлені Україні після узгодження всіх необхідних процедур відповідно до законодавства України.

З метою створення УПМ ГНСС (UAPOS) як сегмента Державної геодезичної мережі забезпечення топографо-геодезичних, картографічних, кадастрових робіт та робіт землеустрою відповідно до пілотного

проекту «Інструменти для сталого управління земельними ресурсами для України», що реалізується згідно з програмою Міністерства закордонних справ Королівства Норвегії «Гранти на проекти в країнах ОБСЄ, які схвалені для отримання офіційної допомоги з метою розвитку» Держгеокадастр у 2016 р. здійснив рекогностування та визначення координат місць встановлення двадцяти базових референсних станцій УПМ ГНСС (*Київська область – 11 н. п.; Житомирська область – 3 н. п.; Вінницька область – 1 н. п.; Черкаська область – 1 н. п.; Полтавська область – 1 н. п.; Чернігівська область – 4 н. п.*).

Головні управління Держгеокадастру в областях та м. Києві здійснили обстеження наявності та фізичного стану пунктів Державної геодезичної мережі України першого класу, результати якого передані до банку геодезичних даних; завершуються роботи з обстеження пунктів Державної геодезичної мережі України другого класу (98 %) (*сьогодні на території держави налічується 5 997 пунктів ДГМ другого класу та розпочинаються роботи з обстеження пунктів Державної геодезичної мережі України третього класу (11068);*

за ініціативою Держгеокадастру здійснюється оновлення планово-картографічних матеріалів населених пунктів масштабів 1:5 000 та 1:2 000 за кошти місцевих бюджетів. Протягом 2016 р. оновлено топографічні плани масштабу 1:5 000 на територію десяти населених пунктів, масштабу 1:2 000 на територію 103 населених пунктів. Крім того, оновлено 42 кв. км цифрових топографічних планів масштабу 1:5 000 на територію м. Києва;

відповідно до Плану заходів на 2017 р. Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру за бюджетною програмою КПКВК 2803030 «Загальнодержавні топографо-геодезичні та картографічні роботи, демаркація та делімітація державного кордону» у 2017 р. планується завершити створення та ведення Державного реєстру географічних назв на територію України – 41 241 назв – 1 279 460,0 грн та побудувати модель квазігеоїда на територію України – 3 754 840,0 грн. (*проводяться тендерні процедури*).

Не менш важливим напрямом розвитку сфери топографо-геодезичної та картографічної діяльності є відновлення функціонування Державного картографо-геодезичного фонду України.

Сьогодні з цією метою:

здійснено інвентаризацію матеріалів Державного картографо-геодезичного фонду України, про що складено та підписано відповідні акти;

наказом Держгеокадастру від 12.12.2016 р. № 332 функції з ведення Держкартгеофонду покладено на ДНВП «Картографія»;

у повному обсязі перевезено на вул. Попудренка, 54 та розміщено на відповідних стелажах: архівний фонд,

чергову довідкову карту України, каталоги координат та висот пунктів;

відновлено роботи з ведення чергової довідкової карти України, які не виконувались з 2013 р.

Наступним напрямом розвитку є підвищення ефективності діяльності державних топографо-геодезичних та картографічних підприємств.

Для вирішення проблем, що виникли у діяльності державних топографо-геодезичних і картографічних підприємств, Держгеокадастр прийняв рішення щодо їх оптимізації (реорганізації, ліквідації) за регіональним принципом, враховуючи показники економічної ефективності діяльності цих підприємств. Після проведеної оптимізації з 29 державних топографо-геодезичних та картографічних підприємств у сфері управління Держгеокадастру буде 15 підприємств за регіональним принципом. На окремі підприємства покладатиметься функція регіонального картографо-геодезичного фонду.

Крім цього, не можна забувати, що два підприємства розміщені на тимчасово окупованій території України, а саме: ДП «Кримгеоінформатика» та ДП «Севгеоцентр».

Ще одним пріоритетним напрямом розвитку сфери топографо-геодезичної та картографічної діяльності є участь у забезпеченні договірно-правового оформлення державного кордону, а саме виконання заходів, пов'язаних з демаркацією державного кордону України – здійснення робіт із землеустрою і забезпечення виконання топографо-геодезичних, картографічних, гідрографічних та інженерних робіт (Указ Президента України від 31 жовтня 2011 року № 1008/2011 зі змінами).

Проте через практичну відсутність делегації України для участі у засіданнях спільних міждержавних комісій з питань демаркації державного кордону України та неузгодженості в координації виконання заходів, які здійснюють органи виконавчої влади України з демаркації державного кордону України, з боку Міністерства закордонних справ України, у 2016 р. заходи з демаркації державного кордону України Держгеокадастр не здійснював.

Зважаючи на неодноразові звернення Держгеокадастру до МЗС України та до Кабінету Міністрів України, МЗС України, опрацьовані зміни до Указу Президента України «Питання демаркації державного кордону України» від 31.10.2011 р. № 1008/2011, які Держгеокадастр погодив із зауваженнями (у питанні перекладення забезпечення елементами прикордонних знаків та супутніми матеріалами із Держприкордонслужби на Держгеокадастр).

З метою врегулювання питань, які виникають у зв'язку з демаркацією державного кордону України, та подальшого виконання заходів з демаркації державного кордону, Держгеокадастр розробляє проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про

державний кордон України». Цим проектом Закону пропонується визначити на законодавчому рівні такі поняття, як делімітація та демаркація, прикордонний знак, суміжна держава, порядок утримання державного кордону України тощо.

Відзначимо плідну співпрацю з Топографічною службою Збройних сил України з питань оновлення та забезпечення топографо-геодезичними, картографічними матеріалами та геодезичною інформацією (звичайно, в межах наших і їхніх можливостей). Зазначимо, що міжвідомча робоча група Міноборони і Держгеокадастру розробляє спільний наказ «Про затвердження Положення про взаємодію Міністерства оборони України та Держгеокадастру під час виконання топографо-геодезичних і картографічних робіт для потреб оборони і національної безпеки України», який детальніше визначить нашу співпрацю на благо держави Україна.

Продовжується співпраця з інститутами та факультетами геодезичного та землепорядного профілів вищих навчальних закладів, а також з Українським товариством геодезії і картографії. Праця членів їхніх колективів є вагомим внеском у розвиток та розбудову сфери топографо-геодезичної та картографічної діяльності.

Пріоритетні напрями розвитку сфери топографо-геодезичної та картографічної діяльності

О. Малюк

Сформовані головні напрями розвитку топографо-геодезичної картографічної діяльності на найближчий період.

Приоритетные направления развития сферы топографо-геодезической и картографической деятельности

А. Малюк

Сформированы главные направления развития топографо-геодезической картографической деятельности на ближайший период.

Priority directions of topographic-geodetic and cartographic activity development

A. Malyuk

Formed the main directions of topographic, geodetic and cartographic activity development.

Земля здалеку і зблизька

Бурштинська Х. В.,
Станкевич С. А.
Навчальний посібник.
Видавництво Львівської політехніки, 2013. 316 с.
ISBN 978-617-607-533-2

- загальна модель дистанційного зондування Землі
- основні типи космічних та авіаційних і безпілотних літальних апаратів
- принципи формування зображень
- структура, передавальні можливості та технічні характеристики фотографічних, оптико-електронних, оптико-механічних, інфрачервоних, лазерних, мікрохвильових радіометрів та радіолокаційних знімальних систем

Не тільки барометрам

- відомості про атмосферу Землі
- атмосфера та її вплив на поширення ГНСС-сигналів
- методи вимірювання метеорологічних величин
- фізика ГНСС-метеорології

Ф. Д. Заблоцький
ГНСС-МЕТЕОРОЛОГІЯ

Заблоцький Ф. Д.
Навчальний посібник.
Видавництво Львівської політехніки, 2013. 93 с.
ISBN 978-617-607-484-7

Відома мінливість погоди